

føre 300 000 Kr., til aandssvage 985 000 Kr., til Opdragelsesanstalter for forsømte Børn 1 700 000 Kr., overordentlige Udgifter til de samme Formaal 550 000 Kr. og til et Epileptikerhjem i Nyborg 17 500 Kr. Det er store Udgifter, og det er fuldt berettiget, at man spørger: Anvendes disse Penge virkelig rationelt?

Og det er endda langt fra alt, hvad Samfundet anvender; thi til disse Udgifter kommer Kommunernes, og alene her i København bruges der efter en Statistik, der nylig er kommet frem, 5 Mill. Kr. til Politi- og Arrestvæsenet og til den kriminelle Retspleje. Det er lige saa meget, som Kommunen bruger til sit Skolevæsen. Foruden det offentlige Udgifter kommer saa de private Hjem, alt, hvad det koster ikke alene direkte, men hvad det indirekte koster derved, at f. Eks. et aandssvagt Barn i Hjemmet i høj Grad nedsætter Hjemmets produktive Evne, og jeg vil slet ikke tale om alle de Lidelser og al den Sorg, som følger med, hvor der i Familien er Personer, som lider af den ene eller den anden af disse Skavanker. Det er nødvendigt, at Samfundet undersøger, om man behandler alle disse Minusmennesker rigtigt eller ikke. Jeg har bestræbt mig for at se dette med egne Øjne og været baade paa Sindssygeanstalter og paa Fængsler og Aandssvageanstalter og paa Epileptikerhjem. Jeg har gjort Besøg f. Eks. paa „Gamle Bakkehus“, „Karens Minde“ og „Ejberødgaard“, og jeg kan ikke nægte, at jeg har væsentlige kritiske Indvendinger imod Behandlingen. For det første mener jeg, at Grundsynspunktet er galt. Man behandler ude paa „Gamle Bakkehus“, hvor de forholdsvist højtstaaende aandssvage findes, disse aandssvage ud fra den Forudsætning, at det er magtpaaliggende at lære dem at læse, skrive og regne, ja, man giver sig endogsaa i Lag med vanskelige dialektiske Øvelser med de aandssvage; samtidig med, at de lukkes inde i en Stue for at lære alt dette, hindrer man dem i at arbejde fysisk med deres Hænder ude i Haven eller f. Eks. ved at save Brænde. Nu er Forholdet jo dette, at det at læse og skrive og regne kan de ikke lære, saa de faar noget ud af det, og endnu mindre er de i Stand til at indøves i Dialektik. Men save kan de, og det ønsker de at komme til; Havearbejde og simpelt Markarbejde elsker de at komme til, og det magter de. Til dette simple Arbejde, hvortil de aandssvage kan bruges, lejer man betalt Arbejdskraft samtidig med, at man banker de aandssvage i Stuer og herser med dem for at lære dem

at læse, skrive og regne. Det er dog fuldstændig meningsløst. Hvorfor gør man det? Fordi man har den Hovedbestræbelse, at de skal føres saa vidt, at de en Gang kan lukkes ud i Samfundet og klare sig selv. Hvad det fører til, skal jeg siden med nogle Eksempler vise. Helt anderledes er det fat paa „Karens Minde“. Det er de dybt sunkne Mennesker, der dør er under Forsorg. Naar jeg kritiserer denne Anstalt, vil jeg gerne udtrykkelig forudskikke den Bemærkning, at jeg gør det til Trods for, at jeg er den øverste Leder en Tak skyldig. Jeg gør det til Trods for, at jeg erkender, hvor umaadelig vanskeligt et Arbejde det er at beskæftige sig med de aandssvage, og der er ingen, der kan bestride, at det er nødvendigt. Men til Trods for alle disse Betæneligheder kan jeg ikke lade være med at kritisere; thi jeg staaer jo som offentlig Personlighed, der har set, hvorledes det var. Jeg har navnlig at indvende imod Anstalten, saadan som den var, da jeg saa den den 10. Oktober, at den er uhygiejnisk. Der var i alle de Stuer, hvor de aandssvage færdedes, en skrækkelig Luft — en skrækkelig Luft! Men ganske særlig galt var det dog paa de W. C.'er, som finder paa „Karens Minde“. Og naar jeg nævner disse Detailler, vil ærede Medlemmer, naar jeg kommer videre til en konkret Klage, forstaa, at det er nødvendigt. Det er nemlig aldeles ikke W. C.'er i Ordets virkelige Betydning. Nej, det er 2 store Stuer, hvor man langs Væggene har lavet de nødvendige Bænke, og da jeg var derude og grundigt undersøgte Forholdene, saa godt jeg formaadede, bad jeg ogsaa om at se W. C.'erne, og saa sad der paa hvert af disse mindst 5—6 aandssvage Børn alene. Der var en forfærdelig Stank. Det var saadan, at det ikke var til at gaa derind. Saa spurgte jeg min Ledsager: Hvor længe sidder nu disse Børn her, og hvem sørger for, at de kommer ud igen? Hvorfor er der ikke en Plejerske ved saadanne Børn? (Munterhed). Ja, ærede Medlemmer og Finansministeren med maa gerne mere sig. (Finansministeren [Brandes]): Nej, det morer mig ikke). Jeg haaber ogsaa, at det maa gøre et alt andet end tiltalende Indtryk, men det maa frem. Jeg spurgte altsaa saaledes, og saa fik jeg følgende Svar — nu kan den højtærede Finansminister jo smage paa det —, jeg fik det Svar fra en af de sagskyndige Ledsagere: „Der sidder ikke nogen Sygeplejerske, for ingen Sygeplejerske kan holde ud at sidde der.“ (Finansministeren: [Brandes]: Det tænkte jeg nok!). Ja, altsaa dør sidder saadanne 5—6 aandssvage Børn overladt til sig selv. Der er, efter hvad jeg